

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XXXIV. Quomodo uxor Praefecti pudicitiae servandae causâ mortem sibi conscivit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

quidem Deum esse dixerunt, unius ac solius Dei unicum Filium: signum vero illud quod ostensum fuisset, immortalitatis symbolum esse, & tropæum victoriæ quam ille in terris olim versatus, de morte retulisset. Simul causas illius adventus cum docuerunt, accuratam incarnationis rationem ei exponentes. At ille hos quidem sermones discendi cupidus auscultabat. Ceterum Dei presentia suis conspectibus exhibitæ admiratione tenebatur. Cumq; caelestem illam visionem & sacerdotium sermonum interpretationem inter se contulisset, confirmatus est animo: harum rerum cognitionem Dei ipsius magisterio sibi tradi pro certo habens. Exinde ipsemet divinorum librorum lectioni vacare instituit; & cum Sacerdotes Dei sibi assessores adscivisset, Deum illum quem viderat, omni observantia colendum esse duxit. Posthæc munitus spe bona quam in illo collocaverat, tyrannici furoris incendium restinguere aggressus est.

CAPUT XXXIII.

De adulteris à Maxentio Romæ perpetratis.

Quippe ille qui urbem regiam per tyrannidem occupaverat, eò impietatis ac flagitii processerat, ut quodvis nefarium atq; impurum facinus audacter susciperet. Etenim uxores per divortium à maritis se junctas violavit, easdemque violatas ad maritos remisit. Neque verò homines obscuros atque ignobiles, sed ipsos Primores Senatus Romani, eò contumelia genere affecit. Ceterum cum innumeras ferè mulieres ingenuas fædè violaret, immoderatam tamen animi sui libidinem nullatenus poterat explere. Sed postquam mulieres Christianas sollicitare cæpit, nullis artibus perficere potuit, ut earum congressu frueretur. Hæ namque animam leto objicere, quàm corpus ei ad stuprum permittere malebant.

CAPUT XXXIV.

Quomodo uxor Præfecti, pudicitia servanda causa mortem sibi conscivit.

Quædam ex his, nupta Senatorii Ordinis viro qui Præfecturam administrabat, cum satellites quibus tyrannus hujusmodi flagitiorum ministris utebatur, pro foribus adesse comperisset,

τὸν μὲν εἶναι Θεὸν ἔφασαν, Θεὸς ἕνός καὶ ἑνὸς μονογενῆ παῖδα. τὸ δὲ σημεῖον τὸ φανερὸν ἐκείνου μὲν Ἀθανασίας εἶναι, τὸ δὲ ἄλλο ὑπάρχον τῆς ἑθνατικῆς. ἢ καὶ ἕτερον τὸ ποτὲ παρελθὼν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐδίδακτο τὸν τῆς παρθενίας αἰτίας, τὸν ἀκριβῆ λόγον αὐτῆς καὶ ἀνθρώπων οἰκονομίας ὑποβιβασθῆναι καὶ τῆς αἰτίας μὲν ἐμαθητεύετο τοῖς λόγοις. ἑαυτὸν δὲ εἶχε τῆς ὀφθαλμοῦ ἀπὸ τῶν ἄλλων Θεοφανείας συμβάλλων τὴν ἐξουσίαν τῆ τῶν λεγομένων ἐρμηνεία, τὴν διανοήσασθαι εἶξο. Θεοδίδακτον αὐτῶ τὴν τέχνην παρέναμπεθόμενος καὶ αὐτὸς δὲ ἰδοὺ τῶν Θεοῦ ἀγαθῶν μαθητῶν ἦν καὶ τῶ Θεοῦ ἱερέας παρέδραξ ἀπὸ ποταμοῦ τὸν ὀφθαλμὸν Θεοῦ πάσαις δὲ ἐν αὐτῶν πείαις τιμᾶν καπέλα φεγγάμενος τῶν αὐτῶν ἀγαθαῖς ἐλπίσιν, ἀρεμῆς λατρίῃς ἰσχυρῶς τὴν ἀπειλήν κατέστειλε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ.

Περὶ τῶν Μαζεντίου μοιχῶν τῶν ἐν Ῥώμῃ.

Καὶ γὰρ δὴ πολὺς ἦν ὁ ταύτης ἀπορίας τὴν βασιλεύσαν πόλιν, ἀπεργασίας καὶ ἀνοσιεργίας εἰχερῶν. ὡς μὴ δὲ τὸν μὲν παρελθὼν μιανὰς καὶ ἀκαθάρτους πύλας διαβλῆναι γέτοι τῶ ἀνδρῶν τὰς καὶ γαμείας, ταύτας ἐνυβρίζων ἀτιμῶν τῶ ἀνδράσιν ἀπέπεμπε καὶ ταῦτ ὀφθαλμῶν δ' ἀφανίσαν, ἀλλ' αὐτοῖς ἐμπαρῶν τῶν πρῶτα τῶ Ῥωμαίων συκλήτε βεβήκον τέχνησι. μυελαις μὲν οὖν ἐλευθέρως ἔτι ἐν ἐνυβρίων αἰχρῶς, ὅσα εἶχεν ὅπως ἐπισειτῶν ἀκρατῆ καὶ ἀκόλαστον αὐτῶν ἄρχοντα ὃ καὶ χριστιανῶν ἐνεχείρει, καὶ ὁμοῦ αὐτῶν πορίαν τοῖς οἰκείοις ἴπποισιν. εἰρήνην γὰρ ψυχὴν θανατώσας, ἢ τὸ σῶμα αὐτῶν χῶρεν ἐπὶ φθορᾶν αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ.

Ὅπως τὸ ἐπαρχὸν διὰ τῶν ἰουδαίων ἐπέστη.

Μία γὰρ τις τῶ αὐτοῦ συκλήτε ἐπέστη ἰουδαίων τὴν ἐπαρχὸν διεπόνησεν ὡς ἴπποισιν τῶ οἴκῳ τῶν τοιαύτων τῶ Ῥώμῃ διακομμένους ἐπέβηλο (χριστιανῶν)

τὸν ἄνδρα τὸν αὐτῆς ἔγνω δέξας ἕνεκα λα-
 οῦσας αὐτὴν, ἀπάγειν κελεύσας. βραχυ-
 ῶσπαραίτησα μὲν χερόν, ὡς ἀντὶ τῶμα-
 ῶσ τὸν σιωπῆσι ἀειδαλοῖτο κόσμον, εἰσεῖον
 ἐπὶ τῶτα μείζην μονωθεῖσα, ξίφος τῶ σέρενε
 πῆγναι. θανῶσα τε ἀδαχεῖμα, τὸν μὲν νε-
 κρον τοῖς παραγωγοῖς καταλείπει. ἔργοις δὲ
 ἀπάσης γελωτοτέρης Φωνῆς, ὅτι μόνον χεῖ-
 μα ἀπῆλθόν τε κ' ἀνώλεθρον, ἢ βοωμένη ἀδα
 χεῖται τοῖς σωφροσυνῆ πύφυκεν, εἰς πάντας
 ἀνθρώπους, τῶς τε νῦν ὄντας κ' τῶς μετέπειτα
 γνηθρῶδες ἔξεφηνεν. αὐτὴ μὲν οὖν τοιαύτη B
 πὶς ὠφθη.

A & virum suum metu adactum permisit
 se illi ut se prehensam abducerent (erat
 autem mulier Christiana) breve tem-
 poris spatium concedi sibi flagitavit ad
 corpus solemnem cultu exornandum. Et
 cubiculum ingressa, solam se relictam
 videns gladium pectori immerfit; sta-
 timq; exanimata, cadaver quidem per-
 ductoribus reliquit. Ipsi vero factis que
 omni voce clarius resonant, cunctis qui
 nunc sunt & qui posthac erunt mortali-
 bus declaravit, pudicitiam penes solos
 Christianos invictam atq; inexpugna-
 bilem, nec morti obnoxiam esse. Atque
 hæc quidem ita se gessit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ΄.

Απαίρεσις δήμου Ρωμαίων ὑπὸ Μαξεντίου.

Τὸν δὲ τοιαύτοις ἐπιτολῶντα πάντες
 ὑπεπήχότες δήμοι κ' ἀρχόντες, ἐνδοξοί
 τε κ' ἀδοξοί, δεινῆ κατεστύχοντο τυραννίδι, καὶ
 ἐδ' ἠρεμεντῶν καὶ τὴν πικρὴν φερόντων δε-
 λείων, ἀπαλλαγῆ πὶς ὁμῶς ἢν τῆς τῶ τυράννου
 φωνῆς ἀμότηθ'. ἐπὶ σμικρὰ γένῃ δὴ ποτὲ
 παραφάσει, τὸν δὴμον εἰς φόνον τοῖς ἀμφ'
 αὐτὸν δορυφόροις ἔξεδίδε' καὶ ἐκτείνετο μν-
 εῖα πῆλθῃ τῶ δήμῳ Ρωμαίων ἐπ' αὐτῶ μέσσο
 τῶ ἀσείως, ἔσχυθῶν ἢ βαρβάρων, ἀλλ' αὐτῶν C
 τῶ οἰκείων δόρασι κ' πανοπλίαις, συκληπικῶν
 γε μὴν φόνθ' ὅσοι δὲ ἐπιβεβλήν ἐνεργεῖτο τῆς
 ἐκείνης ἀεισεσίας, ἐδ' ἔξαεθρῆμισαδδωα-
 τῶν. ἄλλοτε ἄλλαις πεπλασμέναις αἰτίαις
 μωρων ἀναίρεθμένων.

CAPUT XXXV.

Cades populi Romani jussu Maxentii.

U^m igitur ad ejusmodi facinora
 cum omni audacia prorumpentem
 cuncti reformidantes, tam plebei quam
 Magistratus, tam nobiles quam obscu-
 ri, gravissima tyrannide opprimeban-
 tur. Ac tametsi quiete agerent, & acer-
 bissimam servitutem patienter tolera-
 rent, ne sic tamē vitare poterant cruen-
 tam tyranni atrocitatem. Deniq; quod-
 dam die levissimam ob causam popu-
 lum Romanum Prætorianis militibus
 obtruncandum dedit. Atque ita in-
 numerabilis multitudo populi Romani,
 non Scytharum ac Barbarorum, sed ci-
 vium suorum hastis armisque in media
 urbe trucidata est. Quanta porro Sena-
 torum cades factæ sint, ut in bona u-
 niuscujusque eorum invaderetur, nu-
 merari nullo modo potest; cum quoti-
 die plurimi confictis variis criminibus
 interficerentur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λς΄.

Μαγικὰ Μαξεντίου κατὰ Κουρσάντιου κ' ἐνδεῖα τρο-
 φῶν ἐν Ρώμῃ.

Ἡ δειτῶν κακῶν τῶ τυράννου κορωνίς, ἐπὶ
 Ἡγορτεῖαν ἤλαυνε. μαγικαῖς ἐπινοίαις το-
 τὲ μὲν γυναικας ἐκνύμονας ἀναχίζοντος. τοῖς δὲ
 δὲ νεογνῶν σπλάγχνα βρεφῶν διερόνωμένα.
 λέοντες τε καὶ σφάπροντες, καὶ ἰνας ἀρρήτο-
 ποιῆσαι ἐπὶ δαίμωνων παρασκήσας κ' ἀποτρο-
 πασμὸν τῶ πολέμου σιωσιαμένον. διὰ τῶ
 τῶν γδ τῆς νίκης κρατήσεν ἠλπίζεν. ἔτω
 μὲν οὖν ἐπὶ Ρώμῃς ὁ τυραννῶν, ὅσοι ἔσιν εἰ-
 πεῖν, οἷα δρῶν τῶς ὑψηλῶς κατεδελῆτο.
 ὡς ἢ δὴ τῶν ἀναγκαίων τροφῶν ἐν ἐσχάτη

CAPUT XXXVI.

Magica artes Maxentii, & alimentorum
 penuria Roma.

T^{andem} vero tyrannus sceleribus
 suis quasi quoddam fastigium, ma-
 gicæ artis prestigias imposuit, nunc mu-
 lieres gravidas dissecans, nunc infantum
 recens in lucem editorum rimans visce-
 ra: leones quoque interdum mactans, &
 quædam nefanda peragens sacra ad dæ-
 mones evocandos, & ad bellum quod
 jam instabat, depellendum. his enim ar-
 tibus victoriam se adepturum sperabat.
 Hic igitur dum Romæ tyrannidem ex-
 ercet, vix dici potest quot quantiq; ma-
 lis subditos oppresserit atque in servitu-
 tem redegerit: adeo ut ad extremam
 H h h